

'Vleesindustrie slokt eiwitproductie op, zonde'

OPINIE

Door Feike van der Leij

Kalverintegratie VanDrie Group start in samenwerking met veredelingsbedrijf Limagrain in het najaar met de teelt van veldbonen voor gebruik in kalvervoerders. Door het telen van veldbonen wil de VanDrie Group de stikstofbenutting via het voer vergroten en de CO₂-uitstoot verminderen. Daarnaast wil de kalverintegratie inzetten op grondstoffen die worden geteeld in Europa. Limagrain zal de teeltbegeleiding bij kalverhouders en akkerbouwers verzorgen.

Maar veldbonen is hoogwaardige, regionale eiwitproductie en die kunnen we veel beter gebruiken voor toepassingen in levensmiddelen. Als stikstofbenutting vergroten en CO₂-uitstoot verminderen het doel is, is het afmesten van minder kalveren voor de vleesexport een effectievere maatregel.

Het veldbonenareaal in Nederland nam de afgelopen drie jaar toe van 1.100 hectare in 2020 naar 2.500 hectare in 2023, en zal de komende jaren opnieuw verdubbelen. De bonen zijn zeer geschikt voor productie in Nederland én voor menselijke consumptie en kunnen voorzien in de toenemende roep om verantwoord, plantaardig en lokaal geproduceerd eiwit. Er spelen geen allergieproblemen, waar bij andere regionaal geproduceerde eiwitbronnen als lupine en soja wel rekening mee gehouden moet worden. Toch dreigt de markt zich te richten op veldbonen als vervanger van krachtvoer voor vee. Wil-

VanDrie Group verkent de mogelijkheden om veldbonen voor kalvervoer te telen. De hoogwaardige eiwitten uit veldbonen worden als krachtvoer in de veehouderij gebruikt en dat is zonde, vindt Feike van der Leij.

len we de eiwittransities en de Nationale Eiwitstrategie laten slagen, dan moeten we voorkomen dat veldbonen als krachtvoer eindigen.

Veldbonen zijn door de hoge gemiddelde eiwitopbrengst van 25 tot 32% per kilo droge stof financieel aantrekkelijk, bij hoge voerprijzen ook voor de verkoop als krachtvoervervanger. Het scenario van soja dreigt zich te herhalen met veldbonen. Soja (gangbaar of biologisch; non-gmo) kan net als veldbonen

goed lokaal in Europa verbouwd worden. Dat gebeurt ook, maar volgens sommige bronnen wordt inmiddels 95% van die soja gebruikt als veevoer. De keuzes worden door boeren vaak op financiële basis gemaakt. Om de eiwittransitie te laten slagen, moeten keuzes meer vanuit duurzaamheid en gezondheid gemaakt worden.

Door de hoogwaardige eiwitten uit veldbonen als krachtvoer in de veehouderij te gebruiken, en mensen vervolgens de dierlijke producten te laten consumeren, dreigt eiwittransitie 2.0 zich te voltrekken, terwijl aan eiwittransitie 1.0 voorbij wordt gegaan. De eiwittransitie 1.0 is dierlijk eiwit meer en meer vervangen door plantaardig eiwit. Tegelijkertijd werken we aan eiwittransitie 2.0: naar meer lokaal geteelde eiwitbronnen zoals veldbonen.

Feike van der Leij, lector Health & Food Inholland hogeschool

Een veldbonenveld. Volgens lector Feike van der Leij kunnen we veldbonen veel beter gebruiken voor toepassingen in levensmiddelen.

'Coalitie zonder visie laat minister Adema van landbouw het werk opknappen'

Door Lydia van Rooijen

BESCHOUWING

De coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie stemden na een debat van 9 uur alleen in met hun eigen visieloze motie, waarin ze landbouwminister Piet Adema vroegen om zijn eigen plan uit te voeren. Het plan? Kom na de zomer met een 'visie, strategie en overlegstructuur om de landbouw toekomst te bieden'.

De eer was aan CU-Kamerlid Pieter Grinwis om, ook namens zijn coalitiepartijen, de inhoudsloze motie in te dienen. Alle andere 22 moties van de oppositiepartijen werden niet aangenomen, simpelweg omdat de oppositie alleen geen meerderheid in de Tweede Kamer heeft. En geen van de vier coalitiepartijen stemde voor een van de oppositiemoties.

Waren die andere moties zo slecht dan? Dat niet per se. Ja, er waren wat, al op voorhand kansloze, moties van rechtse partijen over de afschaffing van alle stikstofregels. Tijdens de stemmingen gingen er nog geen 30 handen voor omhoog. Maar er waren ook inhoudelijk doordachte voorstellen van bijvoorbeeld SP, Partij voor de Dieren en BBB voor maatregelen om de import van landbouwproducten met lagere duurzaamheidseisen te beperken. Of het plan van SGP en BBB om de komende tijd vorm te geven aan doelsturing in plaats van middelsturing. Een voorname waar de boerenorganisaties in de onderhandelingen continu op hamerden en waar ook de coalitiepartijen zich in het voorgaande debat positief over uitspraken.

VVD, D66, CDA en CU durven het niet aan om moties van de oppositie te steunen. Ondanks inhoudelijke voorstellen waar individuele coalitiepartijen wel oren naar hebben. De coalitie laat het werk aan de minister.

En dan was er het politiek slimme voorstel van zes oppositiepartijen, zowel links als rechts georiënteerd. GroenLinks, PvdA, SP, Volt, SGP en BBB willen voor Prinsjesdag het voorstel voor ecosysteemdiensten uit het conceptakkoord in een regeling gieten. Dat plan is al doorgerekend door de Wageningen University en Research (WUR). CDA'er Derk Boswijk vraagt al twee jaar om langere contracten voor boeren die aan agrarisch natuurbeheer doen.

Toch wees de minister de motie van de brede oppositie af in het de-

bat, omdat hij er zo snel geen geld voor heeft. In de stukken van het conceptakkoord stond namelijk in een voetnoot opgenomen dat de financiering voor die diensten op de lange termijn via heffingen moet worden betaald. Tot ontsteltenis van de indieners. Indiener Klaver (GL) beet de minister toe: "Het maakt me niet uit hoe we dit gaan dekken. Want dit is een signaal van de Kamer. Dit moet er komen." Maar de minister hield vol: "We zitten op de inhoud echt wel aan hetzelfde touw te trekken, maar we moeten dit wel op een ordelijke manier organiseren."

De coalitie nam bij de stemmingen hetzelfde standpunt in als de minister en stemde de motie weg. Dit leidde tot de bijzondere situatie dat LTO teleurgesteld was dat een motie van GroenLinks werd weggestemd. Geen van de coalitiepartijen durfde in te stemmen met een van de andere voorstellen. Daar is blijkbaar politiek geen ruimte voor. De coalitie heeft duidelijk geen visie op het toekomstige landbouwbeleid en laat het werk aan de minister.

Minister Piet Adema wees tijdens het debat een aangenomen motie van de coalitiepartijen af, omdat hij voor de uitvoering geen geld heeft. Het betrof zijn eigen plan om na de zomer te komen met een 'visie, strategie en overlegstructuur om de landbouw toekomst te bieden'.

FOTO: ROEL DIJKSTRA

COLUMN
Pieter Seegers

Afspraak is afspraak

Niets is zo veranderlijk als de overheid. Maar soms geldt: afspraak is afspraak. Ook in fiscale zaken. Het is van groot belang dat wanneer je een afspraak maakt met de fiscus, je je realiseert dat je niet zomaar van die afspraak af kunt. Ook niet als later blijkt dat de afspraak onvoordelig uitvalt, omdat bijvoorbeeld de wetgeving veranderd is. Dat geldt voor de Belastingdienst maar ook voor de belastingbetaler.

In het verleden is er diverse keren geprobeerd om alsnog onder gemaakte afspraken uit te komen. Enkele zaken zijn zelfs aan de fiscale rechter voorgelegd. En daar kreeg de partij die van de afspraak af wilde lang niet altijd gelijk. Een man een man, een woord een woord is de hoofdregel volgens de fiscale rechters.

Dit principe geldt bij latere wetswijzigingen en ook bij nieuwe jurisprudentie als er in de vaststellingsovereenkomst (vso) met de fiscus geen rekening is gehouden met een toekomstige wetswijziging of nieuwe rechtspraak. De

afpraak zoals opgenomen in de vso blijft van toepassing, ook als deze achteraf heel vervelend blijkt uit te pakken. Een aantal jaren geleden oordeelde het Hof als volgt in een dergelijke zaak: 'partijen aanvaarden met het sluiten van de vso dat de fiscale gevolgen van handelingen ter zake van de vordering van belanghebbende in

beginsel worden beheerst door de daarna van toepassing zijnde wet- en regelgeving en aanvaarden daarmee ook het risico dat wet- en regelgeving in de toekomst wordt aangepast, tenzij daarover specifieke afspraken zijn gemaakt'. Conclusie is dat beide partijen gebonden blijven aan de in het verleden gesloten vaststellingsovereenkomst. Een man een man, een woord een woord.

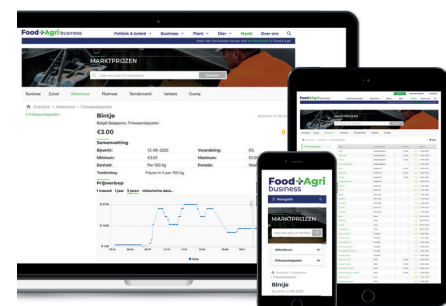
In de toekomst kijken kunnen we niet en een fiscale wetswijziging of nieuwe jurisprudentie kan zich altijd voordoen. Als je van plan bent om een vso te sluiten met de fiscus is het daarom verstandig om een bepaling op te nemen dat als de omstandigheden wijzigen, je weer samen om tafel gaat zitten om de vso in redelijkheid en billijkheid aan te passen. Je weet immers nooit wanneer de fiscale spelregels weer veranderen. Fiscale wetgeving heeft soms de houdbaarheid van een pak melk.

Pieter Seegers, fiscalist, gespecialiseerd in de agrarische sector

De redactie nodigt u uit te reageren op onderwerpen die u bezighouden of raken in uw bedrijfsvoering. Opiniestukken en brieven kunt u mailen naar redactie@boerderij.nl. Tips en opmerkingen: 0314 35 81 00. De redactie behoudt zich het recht voor brieven en opiniestukken in te korten of niet te plaatsen.

Marktprijzen Food&Agribusiness

Altijd de laatste prijsmutaties in één oogopslag

Ga naar www.foodagribusiness.nl/markt